

LA LEGISLACIÓ ESPANYOLA PROHIBIRÀ LA FECUNDACIÓ D'ÒVULS SI NO ES DESTINEN A LA PROCREACIÓ

Fills de pare desconegut

La Llei de tècniques de reproducció assistida, aprovada pel Congrés, es debatrà pròximament al Senat. Entre els punts més conflictius de la llei, que ha despertat un escassíssim interès, hi ha els referents a les fecundacions entre gàmetes humanes i animals i la possibilitat d'inseminar artificialment dones solteres.

J. M. Sanmartí

Tal com s'esperava, el debat al Congrés dels Diputats sobre el projecte de llei de tècniques de reproducció assistida acabà a plantofades entre els socialistes i els grups de centre-dreta.

L'excusa formal fou un incident reglamentari, que el president de la Comissió de Política Social i Ocupació, Angel Díaz Sol (PSOE), acceptà esmenes de transacció del seu grup, malgrat que el CDS, la DC i el PL s'hi havien oposat. El reglament del Congrés diu que aquestes esmenes presentades sobre la marxa per poder acostar posicions no es podran tramitar si s'hi oposa un sol

grup, però el president Díaz Soto va adduir que això no val quan la comissió té competència legislativa plena, és a dir, quan substitueix el plenari de la Cambra. I d'aquí vingué la bronca. Els uns se n'anaren de la comissió i els altres (IU i la MC) deixaren de participar en el debat.

Tanmateix, això és pura anècdota. El fet im-

portant és que la comissió enlestí el projecte de llei en tres quarts d'hora i que aquest anà a raure directament al Senat. I tres quarts d'hora és molt poca estona per a discutir les enormes diferències de criteri entre una esquerra que accepta aquestes noves tècniques biogenètiques i una dreta que no sap què ha de fer i que, argumentant l'inegable dret de les minories, abandonà el 18 de maig un debat certament decisiu. El projecte fou aprovat només amb els vots socialistes i ara el Senat haurà de replantejar les importants

Les dones soles podran sol·licitar una reproducció assistida si són irreversiblement estèrils.

qüestions que quedaren pendents en el Congrés.

Per exemple, una de les esmenes origen de la picabaralla autoritza l'ús del «test de hámster» per avaluar la capacitat de fertilització dels espermatozoides humans fins a la fase de divisió en dues cèl·lules de l'òvul del hámster fecundat, moment en què s'haurà d'interrompre el test. També es prohibeixen altres fecundacions entre gàmetes humanes i animals, llevat d'aquelles que tinguin la corresponent autorització de les autoritats competents, o de la Comissió Multidisciplinària si té competències delegades. Aquesta nova redacció del text legal permetrà la hibridació entre homes i animals, en opinió de Justo Aznar, president de la Federació Espanola de Asociaciones Pro-Vida. Experiments d'aquesta mena, que d'aquí a unes setmanes possiblement permetrà la legislació espanyola, han estat prohibits, segons Justo Aznar, per tots els governs democràtics del món a causa de la seva «extrema gravetat ètica i de la seva pròpia na-

turalesa». Fins i tot al Japó, on sembla que hi ha més permissivitat en aquest terreny, el govern ha denegat el permís als biòlegs que volien fer-los.

¿Què ha de fer una dona sola?

Ara bé, el punt principal del debat fou la possibilitat d'inseminar artificialment dones solteres més grans de 18 anys i «en bon estat de salut psíquica». Socialistes i comunistes sostingueren aquest ús de les tècniques de reproducció assistida, mentre que AP, MC, PNB, DC i PL demanaren que la llei només permetés la reproducció assistida a les *parelles estables* i en el cas d'estirilitat demostrada.

¿Quines són, però, les *parelles estables*? ¿Què es necessita legalment per tenir aquesta consideració? D'altra banda, els diputats de dretes insistiren que quan es parla de parella s'ha d'entendre que són parelles heterosexuales. Si no fos així, es podria donar el cas de criatures amb dues mares al mateix temps, la natural i la seva parella.

La llei diu en aquests moments que les dones soles (no solteres) podran sol·licitar una reproducció assistida a càrrec de la sanitat pública, sempre que pateixin una esterilitat irreversible. Si no es dona aquesta circumstància, les despeses originades per la inseminació artificial aniran a càrrec seu. Això sí, haurà de demostrar que poden mantenir i educar *dignament* la possible descendència en un ambient de benestar i evitant que els fills puguin ser vexats o discriminats per causes ostensibles i notòries relacionades amb el seu origen genètic. El donant dels espermatozoides haurà de ser anònim, ja que altrament podria ser un element de perturbació per a la vida de la futura mare i del fill. Tan sols si la vida del fill perilla i s'ha de conèixer per força la identitat del pare es podrà saber, però això no implicarà el reconeixement jurídic de la seva paternitat. Un mateix donant no podrà donar el seu esperma per més de sis embarassos per tal d'evitar casos de consanguinitat.

Un altre article prohibeix la fecundació d'òvuls humans, si no és per a la procreació humana i amb l'obligació de transferir a l'úter matern únicament el nombre de pre-embrions considerat científicament com el més raonable per mantenir l'embaràs. Es prohibeix la creació de pre-embrions, embrions o fetus humans per destinar-los a la investigació, el comerç o la utilització industrial.

Tindrem fills després de morir

Un segon punt especialment conflictiu fou la possibilitat legal d'una fecundació *post-mortem* amb el consentiment previ del mort, que haurà donat els seus òvuls o el seu esperma amb aquesta finalitat. És a dir, que es podran tenir fills pòstums mitjançant la fertilització artificial i, si es vol, anys després de la mort d'un dels dos membres de la parella. El permís haurà de ser per escrit i com a mínim sis mesos abans de la mort del donant. El problema és que una dona, per exemple, que acaba de perdre el seu marit, probablement no estarà en condicions psicològiques de ser inseminada i per això la llei ha de fixar bé els terminis màxims i mínims per aquesta mena d'operacions.

Aquest projecte de llei nasqué d'una proposició del grup socialista que fou aprovada el 7 de maig de 1987 pel Congrés i el seu redactor fou el diputat i metge del PSOE Marcelo Palacios. La idea original era la de regular la inseminació artificial, la fecundació *in vi-*

tro amb transferència d'embrions i la transferència intratubàrica de gàmetes. Totes aquestes tècniques s'hauran de fer en condicions clíniques adients, en centres sanitaris autoritzats i per personal especialitzat. La preocupació inicial era evitar els casos de *mares de lloguer*, situació que malauradament s'ha donat sovint en altres països. Marcelo Palacios diu que hi ha 700.000 parelles a l'Estat espanyol que es volen sotmetre a aquestes tècniques i l'any passat 10.000 dones desaparellades recorregueren a aquesta solució per poder ser mares. És, per tant, una llei oberta-

ment procreacionista i que intenta aclarir en part el caos de normes morals, legals, professionals, internacionals, etc., que incideixen en aquest terreny de la enginyeria genètica, així com els seus efectes civils i socials.

Cal tenir en compte que a Espanya ja hi ha 20 bancs de semen, que ja han nascut uns 2.000 nens per inseminació artificial, que n'hi ha més de 50 criats *in vitro* i que ja es comença a experimentar amb èxit la transferència intratubàrica de gàmetes. Per això, en opinió del doctor-diputat Palacios, la llei corre pressa. Prèviament, el Congrés

El Congrés ha aprovat la Llei de tècniques de reproducció assistida. Falta el debat al Senat.

XI CAMPANYA CARLES SALVADOR

NOUS CURSOS DE LLENGUA I CULTURA DEL PAÍS VALENCIÀ

Nivells:

Iniciació castellanoparlants
Elemental
Superior
Preparatori professorat.

En acabar el curs els alumnes obtindran un certificat vàlid per a oposicions, contractes de treball, etc.

INFORMACIÓ:

Centre
Carles Salvador

VALÈNCIA:

Moratín, 15, 6a. C.P. 46002.
Tel. 351 17 27.

CASTELLÓ DE LA PLANA:
Enmig, 24, 4a. C. P. 12001.
Tel. 20 56 67.

ALACANT:

Pablo Iglesias, 29-entresol.
C. P. 03004. Tel. 520 56 67.

havia elaborat un informe que recollia les recomanacions del Consell d'Europa, institució de la qual Espanya forma part des del 1977.

L'església diu que no

Durant aquest període de temps la Santa Seu publicà un document molt restrictiu (22 de febrer de 1987) en el qual només admet l'obtenció de semen masculí per mitjà del coit en una parella heterosexual. Totes les altres manipulacions genètiques són, segons el Vaticà, condemnables. També la Conferència Episcopal espanyola ha mostrat la seva oposició total, si bé amb certs matisos. L'actitud de l'església ha dividit la dreta entre els seguidors de les institucions episcopals i que rebutgen qualsevol llei per poc permissiva que sigui i aquells que reconeixen que cal regular un fet consumat i imparablè. En la votació que es va fer al Congrés per prendre en consideració la proposició socialista o el text alternatiu d'AP el 14 d'abril hi hagué llibertat de vot entre els diputats de dretes i hi hagué parlamentaris que fins i tot votaren en contra del text propi, com per exemple Isabel Tocino, Luis Ramallo, Miguel Herrero de Minón o César Huidobro. Tanmateix, l'opció realista és en aquests moments l'oficial d'AP i de la DC, ja que políticament la posició de la Santa Seu és insostenible. En aquest sentit, comentaristes acostats a l'església catòlica han sostingut la conveniència d'una activitat política laica i no confessional, almenys en aquestes qüestions que afecten tota la població i no solament una part. Això no evita que AP i la DC reclamin una llei molt més restrictiva.

Els portaveus aliancistes insistiren que la seva posició, al contrari que la socialista, defensava la vida humana i els valors de la família, segons l'entén l'església, i que si no es legisla bé, tot estarà permès, fins i tot «les manipulacions genètiques més aberrants amb finalitats racistes o d'altra mena». Així, la llei socialista es refereix *només* al respecte als drets humans i a la dignitat dels individus i de la societat, mentre que els aliancistes esmenten «els valors de la vida, de la família i de la pròpia dignitat humana».

Per a la dreta l'objectiu ha de ser solament posar remei a l'esterilitat i, en canvi, els socialistes admeten coses com «la investigació i l'experimentació amb gàmetes o òvuls fecundats» sense tenir en compte el caràcter humà de l'òvul fecundat des del primer moment. Per protegir els fills AP s'oposà a la fecundació de dones sense parella o de viu-

des, ja que segons aquest partit els nens tenen dret a gaudir de pare i mare. Amb aquestes precisions els portaveus conservadors sostenen que respecten la doctrina de l'església i que les crítiques que els han fet els nuclis més radicals antiavortistes són del tot injustes i desproporcionades.

Morir abans de néixer i morir abans de morir

El problema gros és que darrere d'aquesta llei en vénen d'altres del mateix calibre i abans el govern socialista ja n'havia fet aprovar diverses. Es tracta, doncs, d'una filosofia i no d'un fet aïllat o excepcional, que permeti tancar els ulls o deixar-ho passar amb uns quants gemecs. Hi ha en tràmit una segona proposició de llei socialista que regula la donació i utilització d'embrions i de fetus humans o de les seves cèl·lules, teixits i òrgans des del moment en què s'implanten establement a l'úter i mantenen una relació directa dependent i vital amb la dona gestant. Aquesta llei pretén omplir els buits que deixà la llei de 1979 sobre donació d'òrgans de persones mortes. La dreta parlamentària ja ha dit que aquesta llei permetrà manipular els embrions o els fetus vius a l'úter, malgrat que es determinin diversos i importants limitacions.

A aquesta llei, cal afegir-hi la sentència recent del Tribunal Suprem que permet una interpretació molt àmplia de la llei que despenalitzava l'avortament. I treu la raó a l'Asociación Acción Familiar, que recorregué el decret del govern. En la pràctica això significa una liberalització de l'avortament, si bé no total. Aquesta sentència va permetre que 11 clíniques privades que fan avortaments legals s'hagin pogut federar per defensar els seus interessos i creences i demanar un avortament lliure. I el Senat està preparant una futura llei sobre l'eutanàsia (vegeu EL TEMPS, 11 d'abril, núm. 199).

L'església catòlica s'oposa en rodó a totes aquestes pràctiques sense excepció i ha inobilitzat els sectors que li són més pròxims per combatre-les i bloquejar el paquet de lleis que d'una manera o altra hi fan referència. El conflicte es planteja d'aquesta manera en termes molt radicals i possiblement cada vegada ho seran més. La dreta, que es mou entre el realisme i el possibilisme de la política i la consciència no pactista dels fidels, és la que pateix més aquesta situació i malda per dur la polèmica al terreny polític, tal com hem vist al començament. Però la vida continua... □